

دوره دوازدهم - سال اول

تاریخ چاپ ۱۴۰۳/۱۲/۱۴

شماره چاپ

سابقه چاپ ۳۳۹

شماره ثبت ۲۵۴

گزارش یک‌شوری

تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۴

گزارش کمیسیون قضائی و حقوقی به مجلس شورای اسلامی

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده مراکش برای تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا یا دارای دیگر معلولیت‌های خوانشی به آثار منتشر شده که به این کمیسیون به عنوان اصلی ارجاع شده بود، در جلسه روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۴ باحضور کارشناسان دستگاههای اجرائی مورد بحث و بررسی قرار گرفت و با اکثریت آرا با اصلاحاتی در ماده واحده به تصویب رسید.

اینک گزارش آن در اجرای ماده (۱۴۳) قانون آیین‌نامه داخلی تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود.

رئیس کمیسیون قضائی و حقوقی

محمد سرگزی

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به معاهده مراکش برای تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا یا دارای دیگر معلولیت‌های خوانشی به آثار منتشر شده

ماده واحده- به دولت جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود به معاهده مراکش برای تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم بینا یا دارای دیگر معلولیت‌های خوانشی به آثار منتشر شده مشتمل بر یک مقدمه و (۲۲) ماده به شرح پیوست ملحق شود و اسناد الحاق را نزد امین اسناد تودیع نماید.

تبصره ۱- رعایت اصول هفتاد و هفتم (۷۷)، یکصد و بیست و پنجم (۱۲۵) و یکصد و سی و نهم (۱۳۹) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اجرای این قانون یا اصلاح آن الزامی است.

تبصره ۲- پیش‌نویس لایحه اصلاحات قانونی لازم و آیین‌نامه اجرایی این قانون حسب مورد، به پیشنهاد وزارت دادگستری و با همکاری سایر دستگاه‌های ذی‌ربط ظرف سه‌ماه پس از تصویب این قانون، تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- اطلاعیه موضوع بند (۴) ماده (۴) معاهده در صورت لزوم ظرف شش‌ماه از لازم‌الاجرا شدن این قانون با همکاری وزارتخانه‌های دادگستری، فرهنگ و ارشاد اسلامی و امور خارجه تهیه و توسط وزارت امور خارجه به امین اسناد تسلیم خواهد شد.

تبصره ۴- دستگاه اجرائی که نمایندگی کشور در مجمع موضوع ماده (۱۳) معاهده را بر عهده دارد، موظف است، هزینه‌های مربوطه را جهت پیش‌بینی اعتبار در لایحه بودجه سنواتی و در سقف اعتبارات مصوب خود به استناد ماده (۱۳) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱ به سازمان برنامه و بودجه کشور ارسال نماید.

بسم الله الرحمن الرحيم
معاهده مراکش برای تسهیل دسترسی افراد نابینا، کم‌بینا یا دارای دیگر معلولیت‌های
خوانشی به آثار منتشر شده

مقدمه

طرف‌های متعاهد،
با یادآوری اصول عدم تبعیض، فرصت برابر، دسترسی‌پذیری و مشارکت و ورود کامل و مؤثر در جامعه که در اعلامیه جهانی حقوق بشر و معاهده (کنوانسیون) سازمان ملل متحد در مورد حقوق افراد دارای معلولیت، اعلام شده است،

با در نظر داشتن چالش‌هایی که مانع پیشرفت کامل افراد با اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی بوده که آزادی بیان آنها از جمله آزادی جستجو، دریافت و انتقال اطلاعات و نظرات از هر نوع، به‌طور برابر با دیگران، از جمله از طریق همه اشکال ارتباطاتی به انتخاب خود، برخورداری از حق آموزش و فرصت انجام پژوهش را محدود می‌کند،

با تأکید بر اهمیت حمایت از حق نشر به عنوان انگیزه و پاداشی برای آفرینش‌های ادبی و هنری و ارتقای فرصت‌ها برای همه، از جمله افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی، به منظور مشارکت در حیات فرهنگی جامعه، بهره‌مندی از هنرها و به اشتراک‌گذاری پیشرفت علمی و منافع آن،
با آگاهی از موانع افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی برای دسترسی به آثار منتشر شده به منظور دستیابی به فرصت‌های برابر در جامعه و نیاز به افزایش تعداد آثار با اشکال دسترسی‌پذیر و نیز بهبود توزیع چنین آثاری،

با در نظر داشتن این امر که اکثر افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی در کشورهای در حال توسعه و کمتر توسعه یافته زندگی می‌کنند،

با تصدیق این‌که علیرغم تفاوت‌ها در قوانین ملی حق نشر، تأثیر مثبت فناوری‌های جدید اطلاعاتی و ارتباطاتی بر زندگی افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی، می‌تواند از طریق چارچوب قانونی ارتقا یافته در سطح بین‌المللی تقویت شود،

با تصدیق این‌که بسیاری از دولت‌های عضو، محدودیت‌ها و استثنائاتی را در قوانین ملی حق نشر خود برای افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی مقرر کرده‌اند، اما هنوز هم کمبود آثار موجود در نسخه‌های دسترسی‌پذیر برای این افراد ادامه دارد و اینکه منابع قابل توجهی برای تلاش آنها جهت در دسترس قرار دادن آثار برای این افراد لازم است و اینکه فقدان امکانات مبادله فرامرزی نسخه‌های دسترسی‌پذیر ضرورت انجام این تلاش‌ها را دو چندان کرده است،

با تصدیق اهمیت نقش دارندگان حق برای در دسترس قرار دادن آثار خود برای افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی و اهمیت محدودیت‌ها و استثنائات مناسب جهت در دسترس قرار دادن آثار برای این افراد، به‌ویژه زمانی که بازار توان ارائه چنین دسترسی را ندارد،

با تصدیق ضرورت حفظ تعادل بین حمایت مؤثر از حقوق مؤلفان و منافع کلان عمومی، به‌ویژه آموزش، پژوهش و دسترسی به اطلاعات و اینکه چنین تعادلی باید دسترسی مؤثر و به‌هنگام به آثار را به نفع افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی تسهیل کند،

با تأکید مجدد بر تعهدات طرف‌های متعاقد به‌موجب معاهدات بین‌المللی موجود در مورد حمایت از حق نشر و اهمیت و انعطاف‌پذیری آزمون سه گام مربوط به محدودیت‌ها و استثنائات مقرر در بند (۲) ماده (۹) معاهده (کنوانسیون) برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری و دیگر اسناد بین‌المللی،

با یادآوری اهمیت توصیه‌های دستورکار توسعه، مصوب سال ۱۳۸۶ (۲۰۰۷ میلادی) مجمع عمومی سازمان جهانی مالکیت معنوی، با هدف حصول اطمینان از این امر که ملاحظات توسعه‌ای جزء جدایی‌ناپذیر از کار سازمان را تشکیل می‌دهد،

با تصدیق اهمیت نظام بین‌المللی حق نشر و تمایل به هماهنگ‌سازی محدودیت‌ها و استثنائات با رویکرد تسهیل دسترسی و استفاده از آثار توسط افراد دارای اختلالات بینایی یا دیگر ناتوانی‌های خوانشی، به شرح زیر توافق کرده‌اند:

ماده ۱- ارتباط با دیگر معاهدات (کنوانسیون‌ها) و عهدنامه‌ها

هیچ یک از مفاد این معاهده تعهداتی را که طرف‌های متعاقد به‌موجب معاهدات دیگر در برابر یکدیگر دارند نفی نمی‌کند و به هیچ‌یک از حقوقی که یک طرف متعاقد به‌موجب دیگر معاهدات از آن برخوردار است، خدشه وارد نمی‌سازد.

ماده ۲- تعاریف

از نظر این معاهده:

(الف) «آثار» به معنای آثار ادبی و هنری در مفهوم بند (۱) ماده (۲) معاهده (کنوانسیون) برن برای حمایت از آثار ادبی و هنری در قالب متن، نشانه و یا تصاویر مربوط است، خواه منتشر شده باشد یا به طریق دیگر از هر نوع رسانه‌ای در اختیار عموم قرار داده شده باشد؛

(ب) «نسخه دسترس‌پذیر» به معنای نسخه‌ای از یک اثر به روشی جایگزین یا در شکلی که دسترسی به اثر را به فرد ذینفع بدهد، از جمله این که وی اجازه یابد به همان راحتی و سهولت فرد بدون اختلال بینایی و دیگر ناتوانی‌های خوانشی، به آن دسترسی یابد. نسخه دسترس‌پذیر منحصراً توسط افراد ذینفع مورد استفاده قرار می‌گیرد و باید با توجه مقتضی به تغییرات لازم برای در دسترس قرار دادن اثر در قالب جایگزین و الزامات دسترس‌پذیری برای افراد ذینفع تمامیت اثر اصلی را رعایت کند؛

(پ) «نهاد مجاز» به معنای نهاد مجاز یا به رسمیت شناخته شده از سوی دولت برای فراهم کردن آموزش نظری، یادگیری مهارت عملی، خوانش سازگار یا دسترسی به اطلاعات به صورت غیرانتفاعی برای افراد ذینفع است. این اصطلاح همچنین، شامل مؤسسه دولتی یا سازمان غیرانتفاعی می‌شود که همان خدمات را به عنوان یکی از فعالیت‌های پایه‌ای یا تعهدات بنیادین خود به افراد ذینفع فراهم می‌سازد؛

نهاد مجاز، رویه‌های خود را به منظورهای زیر ایجاد و پیگیری می‌کند:

(۱) اثبات این که افرادی که به آنها خدمت می‌کند، افراد ذینفع باشند؛

(۲) محدود کردن توزیع و در دسترس قرار دادن نسخه‌های دسترس‌پذیر خود برای افراد ذینفع و یا نهادهای مجاز؛

(۳) جلوگیری از تکثیر، توزیع و در دسترس قرار دادن نسخه‌های غیرمجاز؛ و

(۴) مراقبت لازم در حفظ نسخه‌های آثار و سوابق آنها، با احترام به حریم خصوصی افراد ذینفع طبق ماده (۸).

ماده ۳- افراد ذینفع

فرد ذینفع، فردی است که صرفنظر از هر ناتوانی دیگری:

(الف) نابینا باشد؛

(ب) دارای اختلال بینایی یا ناتوانی ادراکی یا خوانشی باشد که قابل بهبود نیست تا عملکرد بینایی را به میزان قابل توجهی به اندازه یک فرد فاقد اختلال یا ناتوانی مزبور برساند و از این رو قادر به خواندن آثار منتشر شده به اندازه‌ای نیست که یک شخص بدون اختلال یا ناتوانی قادر به انجام آن است؛ یا

(پ) به واسطه ناتوانی جسمی، به گونه دیگری قادر به نگهداشت و استفاده دستی از کتاب یا تمرکز یا حرکت چشمان تاحدی نیست که به صورت عادی برای خواندن قابل پذیرش است.

ماده ۴- محدودیت‌ها و استثنائات قانون ملی در رابطه با نسخه‌های دسترس‌پذیر

-۱

(الف) طرف‌های متعاقد در قوانین ملی حق نشر خود محدودیت یا استثنایی را در مورد حق تکثیر، حق توزیع و حق در دسترس عموم قرار دادن اثر، همانگونه که در معاهده حق نشر سازمان جهانی مالکیت معنوی مقرر شده است، به منظور تسهیل دسترسی به آثار در نسخه‌های دسترس‌پذیر برای افراد ذینفع مقرر خواهند کرد. محدودیت یا استثنای مقرر شده در قانون ملی باید اجازه تغییرات لازم برای در دسترس قرار دادن اثر در قالب جایگزین را بدهد.

(ب) طرف‌های متعاقد می‌توانند محدودیت یا استثنایی را نیز راجع به حق اجرای عمومی به منظور تسهیل دسترسی افراد ذینفع به آثار، مقرر کنند.

۲- یک طرف متعاقد می‌تواند بند (۱) ماده (۴) را برای کلیه حقوق شناخته شده در آن از طریق مقرر کردن محدودیت یا استثنا در قانون ملی حق نشر خود به گونه‌ای به اجرا درآورد که:

(الف) به نهادهای مجاز اجازه داده شود بدون اجازه دارنده حق نشر، برای تهیه نسخه دسترس‌پذیر از یک اثر، یک نسخه دسترس‌پذیر را از نهاد مجاز دیگر دریافت کنند و از طریق هرگونه ابزاری، از جمله اجاره غیرتجاری یا ارتباطات الکترونیکی با تجهیزات باسیم و یا بی‌سیم، آن نسخه‌ها را به افراد ذینفع عرضه کنند، و هرگونه اقدامات مورد نیاز مراحل میانی را در صورت تحقق تمام شرایط زیر جهت نیل به آن اهداف انجام دهند:

(۱) نهاد مجاز مایل به انجام فعالیت مذکور، دسترسی قانونی به آن اثر یا نسخه‌ای از آن اثر را داشته باشد؛

(۲) اثر به نسخه دسترس‌پذیر تبدیل شده باشد که این امر می‌تواند شامل هرگونه ابزار لازم برای رهیابی اطلاعات به شکل دسترس‌پذیر باشد اما متضمن تغییراتی به غیر از تغییرات مورد نیاز جهت در دسترس قرار دادن آثار برای افراد ذینفع نباشد؛

(۳) نسخه‌های دسترس‌پذیر مزبور منحصراً برای استفاده توسط افراد ذینفع عرضه شده باشند؛ و

(۴) این فعالیت به صورت غیرانتفاعی انجام شود؛ و

(ب) فرد ذینفع یا کسی که از طرف او اقدام می‌کند از جمله امین یا مراقب اصلی، می‌تواند نسخه‌ای دسترس‌پذیر از اثر را برای استفاده شخصی فرد ذینفع تهیه کند یا می‌تواند به فرد ذینفع به طریقی دیگر در تهیه و استفاده از نسخه‌های دسترس‌پذیر در موردی که فرد ذینفع دسترسی قانونی به آن اثر یا نسخه‌ای از آن اثر را دارد، کمک کند.

۳- یک طرف متعاقد می‌تواند مفاد بند (۱) ماده (۴) را با مقرر کردن محدودیت‌ها یا استثنائات دیگر بر اساس مواد (۱۰) و (۱۱) در قانون ملی حق نشر خود به اجرا درآورد.

۴- یک طرف متعاقد می‌تواند محدودیت‌ها یا استثنائات به موجب این ماده را محدود به آثار دسترس‌پذیر ویژه‌ای کند که امکان تهیه آن به صورت تجاری به موجب شرایط متعارف در آن بازار برای افراد ذینفع میسر نیست. هر طرف متعاهدی که خود را از این امکان بهره‌مند می‌سازد، مراتب را طی اطلاعیه‌ای که در زمان تصویب، پذیرش یا الحاق به این معاهده یا در هر زمان دیگری پس از آن نزد مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی تودیع می‌کند، اعلام خواهد کرد.

۵- تعیین این امر که آیا محدودیت‌ها یا استثنائات به موجب این ماده، مشمول دستمزد و اجرت است یا نیست، موضوع مربوط به قانون ملی است.

ماده ۵- تبادل فرامرزی نسخه‌های دسترس‌پذیر

۱- طرف‌های متعاقد مقرر خواهند کرد اگر نسخه دسترس‌پذیر به موجب محدودیت یا استثنایی یا بر اساس اجرای قانون وضع شده باشد، نسخه دسترس‌پذیر مذکور می‌تواند به وسیله نهادی مجاز به فرد ذینفع یا نهاد مجاز در طرف متعاقد دیگر توزیع شود یا در دسترس قرار گیرد.

۲- یک طرف متعاقد می‌تواند با مقرر کردن محدودیت یا استثنایی در قانون ملی حق نشر خود مفاد بند (۱) ماده (۵) را به گونه‌ای به اجرا درآورد که:

(الف) نهادهای مجاز اجازه داشته باشند بدون کسب اجازه از دارنده حق، نسخه‌های دسترس‌پذیر را برای استفاده انحصاری افراد ذینفع، به نهاد مجاز در طرف متعاقد دیگر توزیع کنند یا در دسترس آن قرار دهند؛ و
(ب) نهادهای مجاز اجازه داشته باشند بدون کسب اجازه از دارنده حق و براساس بند (پ) ماده (۲) نسخه‌های دسترس‌پذیر را به فرد ذینفع در دیگر طرف متعاقد، توزیع کنند یا در دسترس او قرار دهند؛
مشروط بر این که پیش از توزیع یا در دسترس قرار دادن، نهاد مجاز مبدأ در مورد اینکه نسخه دسترس‌پذیر، ممکن است با هدف دیگری به جز استفاده افراد ذینفع به کار برده شود، آگاهی نداشته یا دلایل منطقی برای آگاهی از آن را نداشته باشد.

۳- یک طرف متعاقد می‌تواند مفاد بند (۱) ماده (۵) را با مقرر کردن محدودیت‌ها یا استثنائات دیگر بر اساس بند (۴) ماده (۵) و مواد (۱۰) و (۱۱) در قانون ملی حق نشر خود به اجرا درآورد.

۴-

(الف) چنانچه نهاد مجاز در یک طرف متعاقد نسخه‌های دسترس‌پذیر را بر اساس مفاد بند (۱) ماده (۵) دریافت کند، و آن طرف متعاقد به موجب ماده (۹) معاهده (کنوانسیون) برن تعهداتی را نداشته باشد، طبق

نظام حقوقی و رویه‌های خود اطمینان حاصل خواهد کرد نسخه‌های دسترس‌پذیر فقط برای بهره‌مندی افراد ذینفع در قلمرو آن طرف متعاقد، تکثیر، توزیع یا در دسترس قرار می‌گیرد.

(ب) توزیع و در دسترس قرار دادن نسخه‌های دسترس‌پذیر بر اساس مفاد بند (۱) ماده (۵) توسط نهاد مجاز محدود به همان قلمرو خواهد بود، مگر این‌که طرف متعاقد، عضو معاهده حق نشر سازمان جهانی مالکیت معنوی باشد، یا در غیر این صورت، محدودیت‌ها و استثنائات در اجرای این معاهده را به حق توزیع و حق در دسترس عموم قرار دادن اثر به موارد ویژه مشخصی محدود کند که با بهره‌برداری عادی از اثر تعارض نداشته و به منافع مشروع دارنده حق به‌طور نامتعارف خدشه وارد نسازد.

(پ) هیچ یک از مفاد این ماده بر تعیین آنچه‌که به منزله عمل توزیع یا عمل در دسترس عموم قرار دادن است، تأثیر نمی‌گذارد.

۵- هیچ یک از مفاد این معاهده برای پرداختن به موضوع استیفای حقوق استفاده نخواهد شد.

ماده ۶- واردات نسخه‌های دسترس‌پذیر

تا حدی که قانون ملی یک طرف متعاقد به فرد ذینفع، اقدام کننده از طرف او، یا نهاد مجاز، اجازه تولید نسخه دسترس‌پذیر از اثری را می‌دهد، به آنها نیز اجازه خواهد داد نسخه دسترس‌پذیر را برای بهره‌مندی افراد ذینفع، بدون اجازه دارنده حق وارد کنند.

ماده ۷- تعهدات مربوط به تدابیر فناورانه

طرف‌های متعاقد در صورت لزوم، تدابیر مناسب را اتخاذ خواهند کرد تا اطمینان حاصل نمایند در مواقعی که حمایت کافی قانونی و جبران خسارات قانونی مؤثر در برابر نقض تدابیر فناورانه اثرگذار مقرر می‌کنند، این حمایت قانونی مانع برخورداری افراد ذینفع از محدودیت‌ها و استثنائات مقرر در این معاهده نمی‌شود.

ماده ۸- احترام به حریم خصوصی

طرف‌های متعاقد در اجرای محدودیت‌ها و استثنائات پیش‌بینی شده در این معاهده برای حفظ حریم خصوصی افراد ذینفع به‌طور یکسان با دیگران تلاش خواهند کرد.

ماده ۹- همکاری جهت تسهیل تبادل فرامرزی

۱- طرف‌های متعاقد تلاش خواهند کرد تا مبادله فرامرزی نسخه‌های دسترس‌پذیر را با تشویق به اشتراک‌گذاری داوطلبانه اطلاعات به‌طریقی افزایش دهند که به نهادهای مجاز جهت شناسایی یکدیگر کمک شود. دفتر بین‌المللی سازمان جهانی مالکیت معنوی برای این منظور نقطه دسترسی به اطلاعات را ایجاد خواهد کرد.

۲- طرف‌های متعاقد متعهد می‌شوند به نهادهای مجاز خود که مشغول به فعالیت‌هایی به‌موجب ماده (۵) هستند کمک کنند تا اطلاعات موجود راجع به اقدامات خود بر اساس بند (پ) ماده (۲) را با به اشتراک‌گذاری اطلاعات بین نهادهای مجاز و نیز از طریق در دسترس قرار دادن اطلاعات در مورد خط‌مشی‌ها و رویه‌های خود، از جمله موارد مرتبط با مبادله فرامرزی نسخه‌های دسترس‌پذیر در صورت اقتضا در دسترس طرف‌های ذینفع و عموم قرار دهند.

۳- از دفتر بین‌المللی سازمان جهانی مالکیت معنوی دعوت به عمل می‌آید تا در حد امکان اطلاعات درباره کارکرد این معاهده را به اشتراک گذارد.

۴- طرف‌های متعاقد اهمیت همکاری بین‌المللی و ارتقای آن را در حمایت از تلاش‌های ملی به منظور تحقق مقاصد و اهداف این معاهده تصدیق می‌کنند.

ماده ۱۰- اصول کلی اجرا

۱- طرف‌های متعاقد متعهد می‌شوند تدابیر لازم را به منظور حصول اطمینان از اجرای این معاهده اتخاذ کنند.

۲- هیچ چیز طرف‌های متعاقد را از تعیین روش مناسب اجرای مفاد این معاهده در چارچوب نظام و رویه حقوقی آنها باز نخواهد داشت.

۳- طرف‌های متعاقد می‌توانند حقوق و تعهدات خود به موجب این معاهده را از طریق محدودیت‌ها یا استثنائاتی به ویژه برای بهره‌مندی افراد ذینفع، محدودیت‌ها یا استثنائات دیگر، یا ترکیبی از آن در چارچوب نظام و رویه حقوقی ملی خود اجرا کنند. موارد مزبور می‌تواند شامل تصمیم‌های قضایی، اداری یا نظارتی برای بهره‌مندی افراد ذینفع از رویه‌ها، معاملات یا استفاده‌های منصفانه برای تحقق نیازهای آنها طبق حقوق و تعهدات طرف‌های متعاقد به موجب معاهده (کنوانسیون) برن، دیگر معاهدات بین‌المللی و ماده (۱۱) باشد.

ماده ۱۱- تعهدات عمومی در مورد محدودیت‌ها و استثنائات

یک طرف متعاقد در اتخاذ تدابیر لازم برای حصول اطمینان از اجرای این معاهده می‌تواند حقوق خود را اعمال و تعهداتی را که آن طرف متعاقد به موجب معاهده (کنوانسیون) برن، موافقت‌نامه مربوط به جنبه‌های تجاری حقوق مالکیت معنوی و معاهده حق نشر سازمان جهانی مالکیت معنوی از جمله توافق‌نامه‌های تفسیری آنها دارد به گونه‌ای رعایت کند که:

(الف) طبق بند (۲) ماده (۹) معاهده (کنوانسیون) برن، یک طرف متعاقد بتواند اجازه تکثیر آثار را در موارد ویژه مشخصی بدهد، مشروط بر اینکه چنین تکثیری با بهره‌برداری عادی از اثر تعارض نداشته باشد و به منافع مشروع پدیدآورنده خدشه غیرمتعارف وارد نسازد.

(ب) یک طرف متعاقد طبق ماده (۱۳) موافقت‌نامه در مورد جنبه‌های تجاری حقوق مالکیت معنوی، محدودیت‌ها یا استثنائات حقوق انحصاری را محدود به موارد ویژه مشخصی نماید که با بهره‌برداری عادی از اثر تعارض نداشته باشد و به منافع مشروع پدیدآورنده خدشه غیرمتعارف وارد نسازد.

(پ) یک طرف متعاقد طبق بند (۱) ماده (۱۰) معاهده حق نشر سازمان جهانی مالکیت معنوی بتواند در رابطه با حقوقی که به موجب معاهده حق نشر سازمان جهانی مالکیت معنوی در موارد ویژه مشخصی به پدیدآورندگان اعطا شده، محدودیت‌ها یا استثنائاتی را وضع کند که با بهره‌برداری عادی از اثر تعارض نداشته باشد و به منافع مشروع پدیدآورنده خدشه غیرمتعارف وارد نسازد.

(ت) یک طرف متعاقد طبق بند (۲) ماده (۱۰) معاهده حق نشر سازمان جهانی مالکیت معنوی در زمان اعمال معاهده (کنوانسیون) برن هرگونه محدودیت یا استثنائات راجع به حقوق را محدود به موارد ویژه مشخصی نماید که با بهره‌برداری عادی از اثر تعارض نداشته باشد و به منافع مشروع پدیدآورنده خدشه غیرمتعارف وارد نسازد.

ماده ۱۲- سایر محدودیت‌ها و استثنائات

- ۱- طرف‌های متعاقد تصدیق می‌کنند یک طرف متعاقد می‌تواند با توجه به وضعیت اقتصادی و نیازهای فرهنگی و اجتماعی خود، طبق حقوق و تعهدات بین‌المللی آن طرف متعاقد، و در مورد کشور کمتر توسعه یافته با در نظر گرفتن نیازهای ویژه آن و حقوق و تعهدات بین‌المللی خاص و انعطاف‌های مربوط آن، سایر محدودیت‌ها و استثنائات حق نشر را به نفع افراد ذینفع به غیر از مواردی که در این معاهده مقرر شده است، در قانون ملی خود پیش‌بینی نماید.
- ۲- این معاهده خدشه‌ای به سایر محدودیت‌ها و استثنائاتی که به موجب قانون ملی برای افراد ناتوان وضع شده است، وارد نمی‌کند.

ماده ۱۳- مجمع

- ۱-
- (الف) طرف‌های متعاقد دارای یک مجمع خواهند بود.
- (ب) هر طرف متعاقد در این مجمع از سوی یک نماینده نمایندگی خواهد داشت که نمایندگان علی‌البدل، مشاوران و کارشناسان می‌توانند به او کمک کنند.
- (پ) هزینه‌های اعزام هر نماینده با طرف متعاهدی خواهد بود که هیئت نمایندگی را منصوب کرده است. مجمع می‌تواند از سازمان جهانی مالکیت معنوی بخواهد تا به منظور تسهیل مشارکت هیئت‌های نمایندگی طرف‌های متعاقد که طبق رویه مقرر مجمع عمومی سازمان ملل متحد به عنوان کشورهای در حال توسعه یا کشورهای در حال گذار به اقتصاد مبتنی بر بازار محسوب می‌شوند، کمک مالی اعطا نماید.
- ۲-
- (الف) مجمع به مسائل مربوط به حفظ و توسعه این معاهده و اعمال و اجرای آن رسیدگی خواهد کرد.
- (ب) مجمع وظیفه‌ای را که به موجب ماده (۱۵) در خصوص پذیرش برخی سازمان‌های بین‌الدولی جهت عضویت در این معاهده به آن سپرده شده است، انجام خواهد داد.
- (پ) مجمع برای برگزاری هر نوع فراهمایی سیاسی (دیپلماتیک) جهت بازنگری این معاهده تصمیم خواهد گرفت و برای تدارک چنین فراهمایی سیاسی (دیپلماتیک) دستورهای لازم را به مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی خواهد داد.
- ۳-
- (الف) هر طرف متعاهدی که یک دولت است، دارای یک رأی خواهد بود و فقط با نام خود رأی خواهد داد.
- (ب) هر طرف متعاهدی که یک سازمان بین‌الدولی است، می‌تواند به جای دولت‌های عضو خود به تعداد آرای برابر با تعداد دولت‌های عضو خود که عضو این معاهده هستند، در رأی‌دهی شرکت کند. چنانچه هریک از دولت‌های عضو سازمان مزبور اقدام به اعمال حق رأی خود نماید، سازمان بین‌الدولی در رأی‌دهی شرکت نخواهد کرد و عکس این قضیه نیز صادق خواهد بود.
- ۴- مجمع به دعوت مدیرکل و در صورت نبود شرایط استثنایی، در طول دوره برگزاری مجمع عمومی سازمان جهانی مالکیت معنوی و در همان مکان، تشکیل جلسه خواهد داد.

۵- مجمع تلاش خواهد کرد تا با اجماع اتخاذ تصمیم کند و آئین کار خود از جمله در مورد برگزاری جلسات فوق العاده، الزامات رسیدن به حدنصاب و اکثریت مورد نیاز برای انواع مختلف تصمیم ها را با رعایت مفاد این معاهده، وضع خواهد کرد.

ماده ۱۴- دفتر بین المللی

دفتر بین المللی سازمان جهانی مالکیت معنوی وظایف اداری مربوط به این معاهده را انجام خواهد داد.

ماده ۱۵- شرایط عضویت در این معاهده

- ۱- هر یک از دولت های عضو سازمان جهانی مالکیت معنوی می تواند عضو این معاهده شود.
- ۲- مجمع می تواند در مورد پذیرش عضویت هر سازمان بین الدولی که اعلام می دارد در خصوص موضوعات تحت شمول این معاهده صلاحیت دارد، و قوانین الزام آور آن در مورد همه دولت های عضو آن مجری است و طبق تشریفات داخلی آن برای عضویت در این معاهده به طور مقتضی مجاز می باشد، تصمیم گیری کند.
- ۳- اتحادیه اروپا، با صدور اعلامیه موضوع بند پیشین در فراهمایی سیاسی (دیپلماتیکی) که این معاهده را به تصویب رسانده است، می تواند به عضویت این معاهده درآید.

ماده ۱۶- حقوق و تعهدات معاهده

هر طرف متعاقد با رعایت هرگونه مقررات ویژه مغایر این معاهده از تمام حقوق برخوردار و تمام تعهدات به موجب این معاهده را عهده دار خواهد بود.

ماده ۱۷- امضای معاهده

این معاهده در فراهمایی سیاسی (دیپلماتیک) مراکش و پس از آن به مدت یک سال پس از تصویب، در مقر سازمان جهانی مالکیت معنوی جهت امضای اعضای واجد شرایط مفتوح خواهد بود.

ماده ۱۸- لازم الاجرا شدن معاهده

این معاهده سه ماه پس از آن که ۲۰ عضو واجد شرایط موضوع ماده (۱۵) اسناد تصویب یا الحاق خود را تودیع کنند، لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۱۹- تاریخ مؤثر عضویت در معاهده

این معاهده برای موارد زیر لازم الاتباع خواهد بود:

- (الف) ۲۰ طرف واجد شرایط موضوع ماده (۱۸)، از تاریخی که این معاهده لازم الاجرا شده است؛
- (ب) هر طرف واجد شرایط دیگر که در ماده (۱۵) اشاره شده است، سه ماه پس از تاریخی که در آن اسناد تصویب یا الحاق خود را نزد مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی تودیع کرده باشد.

ماده ۲۰- خروج از معاهده

هر طرف متعاقد می تواند طی یک اعلامیه ای خطاب به مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی خروج خود را از این معاهده اعلام کند. این خروج یک سال پس از تاریخی نافذ خواهد بود که مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی اعلامیه را دریافت کرده است.

ماده ۲۱- زبان‌های معاهده

۱- این معاهده در یک نسخه اصلی به زبان‌های انگلیسی، عربی، چینی، فرانسوی، روسی و اسپانیایی امضا شده است که تمامی نسخه‌ها به زبان‌های مزبور دارای اعتبار یکسان می‌باشند.

۲- متن رسمی به هر زبانی به غیر از زبان‌های موضوع بند (۱) ماده (۲۱) توسط مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی به درخواست طرف ذینفع پس از مشورت با تمام طرف‌های ذینفع تهیه خواهد شد. از نظر این بند، «طرف ذینفع» یعنی هر دولت عضو سازمان جهانی مالکیت معنوی که زبان رسمی یا یکی از زبان‌های رسمی آن مورد بحث است و اتحادیه اروپا و هر سازمان بین‌الدولی دیگری که می‌تواند عضو این معاهده شود، اگر یکی از زبان‌های رسمی آن مورد بحث باشد.

ماده ۲۲- امین اسناد

مدیرکل سازمان جهانی مالکیت معنوی امین اسناد این معاهده است.

این معاهده در مراکش در تاریخ ۶ تیر ۱۳۹۲ (برابر با ۲۷ ژوئن ۲۰۱۳) تنظیم گردید.